ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 13.2.2013
COM(2013) 74 final

ΔΕΣΜΗ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βελτίωση της ασφάλειας των προϊόντων και της εποπτείας της αγοράς στην ενιαία αγορά των προϊόντων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βελτίωση της ασφάλειας των προϊόντων και της εποπτείας της αγοράς στην ενιαία αγορά των προϊόντων

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

1. Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ Η ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΟΝ ΠΥΡΗΝΑ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ

Η Ευρώπη εξακολουθεί να αγωνίζεται ακόμα να ξεπεράσει τη χειρότερη οικονομική ύφεση και να αποκαταστήσει την ανάπτυξη και την απασχόληση. Η στρατηγική ΕΕ 2020 έχει σχεδιαστεί με σκοπό να βγάλει την Ευρώπη από την ύφεση με έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, η οποία οδηγεί σε υψηλότερα επίπεδα απασχόλησης. Η ενιαία αγορά πρέπει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη αυτού του στόχου.

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων είναι η πλέον αναπτυγμένη «ελευθερία» από τις τέσσερις που απαρτίζουν την ενιαία αγορά. Σχεδόν το 75% των εμπορικών συναλλαγών στο εσωτερικό της ΕΕ αφορά τα εμπορεύματα. Η σημερινή εσωτερική αγορά εμπορευμάτων επιτρέπει σε περισσότερους από 503 εκατομμύρια πολίτες να αγοράζουν και να πωλούν με ευκολία προϊόντα στα 27 κράτη μέλη. Οι καταναλωτές έχουν μεγάλη επιλογή και είναι σε θέση να κάνουν τις αγορές τους με βάση την καλύτερη προσφορά. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων έχει επίσης ζωτική σημασία για την επιτυχία χιλιάδων επιχειρήσεων της ΕΕ.

Στην Ένωση, τα εμπορεύματα κυκλοφορούν ελεύθερα, επειδή, για τα περισσότερα προϊόντα, επιτύχαμε να συμφωνήσουμε σχετικά με τον βαθμό στον οποίο θα πρέπει να προστατεύσουμε, σε ενωσιακό επίπεδο, διάφορα δημόσια συμφέροντα τα οποία θα μπορούσαν διαφορετικά να επικαλούνται τα κράτη μέλη για να δικαιολογήσουν εμπόδια στα εμπορεύματα που εισέρχονται στο έδαφός τους (ή που το εγκαταλείπουν). Η επονομαζόμενη «εναρμονιστική νομοθεσία» καθορίζει τις βασικές απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν τα προϊόντα για να επωφεληθούν από την ελεύθερη κυκλοφορία. Η νομοθεσία για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων απαιτεί τα καταναλωτικά προϊόντα να είναι ασφαλή όταν διατίθενται στην αγορά της Ένωσης. Ελλείψει εναρμονιστικής νομοθεσίας, η Συνθήκη εφαρμόζεται σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και, ιδίως, σύμφωνα με τη νομολογία που αφορά την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης.

Το πιο σημαντικό, αλλά όχι το μοναδικό, δημόσιο συμφέρον που προβάλλεται είναι η προστασία της υγείας και της ασφάλειας των προσώπων, που στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, σημαίνει των καταναλωτών. Τα ασφαλή προϊόντα κυκλοφορούν ελεύθερα. Συνεπώς, οι κανόνες ασφάλειας των προϊόντων και η εποπτεία της αγοράς που αποτελεί τη βάση τους είναι τα θεμέλια της ενιαίας αγοράς για τα εμπορεύματα. Εάν θέλουμε να επωφεληθούμε πλήρως

οικονομικά από την ενιαία αγορά εμπορευμάτων, χρειαζόμαστε μια δέσμη προτύπων και κανόνων υψηλής ποιότητας σχετικά με την ασφάλεια των προϊόντων που πωλούνται, καθώς και ένα αποτελεσματικό, καλά συντονισμένο σύστημα εποπτείας της αγοράς σε ενωσιακό επίπεδο. Τα πιο ασφαλή και πιο συμμορφούμενα προϊόντα θα συμβάλουν, επίσης, στη βελτίωση της ασφάλειας και της απόδοσης των υπηρεσιών σε όλη την Ένωση και θα προωθήσουν τη διασυνοριακή παροχή τους, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην επίτευξη μιας πιο ολοκληρωμένης ενιαίας αγοράς υπηρεσιών.

Στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης, οι καταναλωτικές δαπάνες έχουν μειωθεί και αυτό οφείλεται, σε μεγάλο βαθμό στα μειωμένα εισοδήματα και στην αβεβαιότητα για το μέλλον. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι αναγκαίο να διασφαλίζεται και στο μέλλον ότι οι καταναλωτές μπορούν να έχουν εμπιστοσύνη στην ασφάλεια και την καταλληλότητα για τη σκοπούμενη χρήση των προϊόντων. Έντιμες και αξιόπιστες επιχειρήσεις είναι πιθανότερο να ξεκινήσουν και να ευδοκιμήσουν, όταν γνωρίζουν ότι ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις και ότι οι ανταγωνιστές που κάνουν απάτες και περιφρονούν τους κανόνες τιμωρούνται.

Η ενιαία αγορά εμπορευμάτων είναι αναμφίβολα μια επιτυχία. Ωστόσο, για να συνεχιστεί η επιτυχία της με σκοπό να αποτελέσει το μοχλό για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία νέας και μακροπρόθεσμης απασχόλησης, κάθε ένα γρανάζι στη μηχανή της ενιαίας αγοράς εμπορευμάτων πρέπει να λειτουργεί σωστά. Υπάρχουν ανεκμετάλλευτες δυνατότητες στην ενιαία αγορά εμπορευμάτων και αυτές πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως. Υπάρχει περιθώριο για τη μείωση του κόστους συμμόρφωσης για τους οικονομικούς φορείς, για τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις εθνικές αρχές και για την εξάλειψη του αθέμιτου ανταγωνισμού από αδίστακτους εμπόρους. Τα προϊόντα στην αγορά μπορεί να γίνουν ακόμη πιο ασφαλή, ενισχύοντας την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και ενθαρρύνοντας τις πωλήσεις.

Αν και τέθηκαν σε ισχύ νέοι κανόνες για εναρμονισμένα προϊόντα την 1η Ιανουαρίου 2010, υπάρχει σαφής ανάγκη να εξορθολογιστούν, να απλοποιηθούν και να βελτιωθούν οι κανόνες και οι διαδικασίες εποπτείας της αγοράς, ώστε να διευκολυνθούν οι εθνικές αρχές και οι οικονομικοί φορείς στην εφαρμογή και την τήρησή τους. Για να επιτευχθεί αυτό, η λειτουργία του συστήματος επιτόπου πρέπει να βελτιωθεί για την αξιοποίηση των συνεργιών και τη διασφάλιση της αποδοτικότητας του κόστους όπου αυτό είναι δυνατόν. Οι εθνικές αρχές πρέπει να συνεργάζονται καλύτερα στην επικράτειά τους και με τους ομολόγους τους σε άλλα κράτη μέλη. Η δράση για την εποπτεία της αγοράς πρέπει να εστιάζεται περισσότερο και να συντονίζεται καλύτερα σε ολόκληρη την Ένωση. Αυτό σημαίνει μεγαλύτερη συνδιαχείριση πόρων, καλύτερα εργαλεία πληροφορικής, αυστηρότερους και πιο στοχοθετημένους εξωτερικούς ελέγχους στα σύνορα της Ένωσης και αυστηρότερες κυρώσεις για παραβάσεις.

Η οδηγία για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων 2001/95/ΕΚ (ΟΓΑΠ) περιλαμβάνει τις βασικές διατάξεις ασφάλειας που πρέπει να τηρούνται για πολλά καταναλωτικά προϊόντα: απαιτεί τα καταναλωτικά προϊόντα να είναι ασφαλή, προβλέπει τον καθορισμό προτύπων, επιβάλλει υποχρεώσεις στα κράτη μέλη και τις εθνικές αρχές εποπτείας της αγοράς και καθορίζει τις διαδικασίες για την ανταλλαγή πληροφοριών και την ταχεία παρέμβαση για τα μη ασφαλή προϊόντα. Η οδηγία πρέπει να αναθεωρηθεί, ώστε να επικαιροποιηθούν οι κανόνες ασφάλειας των προϊόντων και

να ευθυγραμμιστούν, στο μέτρο του δυνατού, με τους κανόνες που ισχύουν για τα εναρμονισμένα προϊόντα. Ειδικότερα, οι υποχρεώσεις των οικονομικών φορέων (ιδίως οι απαιτήσεις ταυτοποίησης του προϊόντος και ιχνηλασιμότητας) πρέπει να ενισχυθούν για να δώσουν στις αρχές εποπτείας της αγοράς τα μέσα που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική άσκηση των δραστηριοτήτων τους.

Η Επιτροπή εξέδωσε σήμερα τη δέσμη μέτρων για την ασφάλεια των προϊόντων και την εποπτεία της αγοράς που θα απλουστεύσει και θα καταστήσει πιο ενιαίους τους κανόνες ασφάλειας που ισχύουν στα προϊόντα εκτός των τροφίμων, θα εξορθολογίσει τις διαδικασίες για την εποπτεία της αγοράς και θα συντονίσει και θα παρακολουθεί καλύτερα τις δραστηριότητες εποπτείας της αγοράς στην ΕΕ.

Η δέσμη μέτρων περιλαμβάνει τα εξής:

- πρόταση νέου κανονισμού για την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων,
- πρόταση για τη θέσπιση ενιαίου κανονισμού για την εποπτεία των προϊόντων
- ανακοίνωση για πιο ασφαλή και συμμορφούμενα προϊόντα για την Ευρώπη, παρουσιάζοντας ένα πολυετές σχέδιο για την εποπτεία της αγοράς
- έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 765/2008, καθώς και μια οικονομική αξιολόγηση.

2. Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Εδώ και πάνω από δύο δεκαετίες, η νομοθεσία της ΕΕ για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων (οδηγία 92/59/ΕΟΚ και, στη συνέχεια, οδηγία 2001/95/ΕΚ) έχει θεσπίσει ένα πλαίσιο για την εποπτεία της αγοράς και την ασφάλεια των προϊόντων που έχει συμβάλει σημαντικά στην ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων. Το πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει ένα σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών ταχείας ειδοποίησης (RAPEX) σχετικά με τα επικίνδυνα προϊόντα, καθώς και διαδικασίες για τον καθορισμό ευρωπαϊκών προτύπων για προϊόντα που δεν εμπίπτουν στην εναρμονιστική νομοθεσία της Ένωσης.

Ως απάντηση στις εκκλήσεις όλων σχεδόν των ομάδων ενδιαφερομένων και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για να απλοποιηθούν οι ενωσιακοί κανόνες για την εποπτεία της αγοράς και να βελτιωθεί η πρόσβαση σε αυτούς, οι διατάξεις της ΟΓΑΠ που αφορούν την εποπτεία της αγοράς, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος RAPEX, αφαιρούνται και ενσωματώνονται στον νέο κανονισμό εποπτείας της αγοράς που αποτελεί μέρος της δέσμης αυτής των μέτρων.

Όσο για τις υπόλοιπες διατάξεις της ΟΓΑΠ, οι επαναλαμβανόμενες προειδοποιήσεις για την ασφάλεια των προϊόντων έχουν σαφώς δείξει την ανάγκη για αποτελεσματικότερους, επικαιροποιημένους κανόνες ασφάλειας των προϊόντων. Η απαίτηση τα καταναλωτικά προϊόντα που διατίθενται στην ΕΕ να πρέπει να είναι ασφαλή εξακολουθεί να παραμένει η βασική διάταξη του νέου κανονισμού για την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων. Ωστόσο, η αλληλεπίδρασή του με ειδική για τον τομέα νομοθεσία που εφαρμόζεται στα καταναλωτικά προϊόντα έχει αποσαφηνιστεί ώστε να αποφεύγονται αδικαιολόγητες επικαλύψεις και να αυξάνεται η ασφάλεια δικαίου για τους οικονομικούς φορείς.

Με σκοπό την αντιμετώπιση των προκλήσεων μιας παγκοσμιοποιημένης αγοράς, δίνεται έμφαση στην ενισχυμένη ταυτοποίηση και ιχνηλασιμότητα του προϊόντος. Οι υποχρεώσεις των οικονομικών φορέων (κατασκευαστών, εισαγωγέων, διανομέων) ευθυγραμμίζονται με το «Νέο νομοθετικό πλαίσιο για την εμπορία προϊόντων», το οποίο εκδόθηκε το 2008, ώστε να διασφαλιστεί η συνοχή με τους ειδικούς για τον τομέα κανόνες. Τέλος, αλλά εξίσου σημαντικό είναι ότι η πρόταση κανονισμού προωθεί τη βελτιωμένη χρήση των ευρωπαϊκών προτύπων. Οι διαδικασίες για την αναζήτηση ή την επικαιροποίηση των υφιστάμενων προτύπων ή για την ανάπτυξη νέων τα οποία παρέχουν το τεκμήριο ότι ένα προϊόν είναι «ασφαλές» έχουν, σε μεγάλο βαθμό, απλοποιηθεί και ευθυγραμμισθεί με τον πρόσφατα εκδοθέντα κανονισμό για την ευρωπαϊκή τυποποίηση 1025/2012.

Ο νέος κανονισμός για την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων συμπληρώνει τους κανονισμούς της ΕΕ για την ασφάλεια των προϊόντων του 21ου αιώνα. Θα τονώσει δε την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην ενιαία αγορά προϊόντων και θα εξασφαλίσει συνθήκες ισότιμου ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις.

3. Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Με την επιφύλαξη της υπάρχουσας νομοθεσίας, τα μη ασφαλή και τα μη συμμορφούμενα προϊόντα εξακολουθούν να βρίσκουν τον δρόμο τους στην αγορά.« Άνθρωποι εξακολουθούν να υφίστανται ζημία και επιβλαβή προϊόντα εξακολουθούν να ρυπαίνουν το περιβάλλον. Οι απατεώνες έμποροι συνεχίζουν να παρακάμπτουν τους κανόνες και να υπονομεύουν τον σαφή επί ίσοις όροις ανταγωνισμό μεταξύ των φορέων. Αυτή πρακτική υπονομεύει την εσωτερική αγορά και αποθαρρύνει τις επιχειρήσεις να επενδύσουν πολλούς πόρους για να εξασφαλίσουν ότι ο σχεδιασμός και η κατασκευή των προϊόντων τους γίνεται με ασφάλεια. Συχνά αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι υφιστάμενοι κανόνες δεν τηρούνται. Η δραστηριότητα επιβολής πρέπει να ενταθεί με σκοπό την αποφυγή της ζημίας των καταναλωτών, την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και για να δοθεί στους έντιμους έμπορους η ευκαιρία να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις.

Κύριο εργαλείο μας είναι η εποπτεία της αγοράς. Μια πιο συντονισμένη και αποφασιστική προσπάθεια εποπτείας της αγοράς σε ολόκληρη την Ένωση θα βοηθήσει, ώστε να κρατηθούν τα μη ασφαλή ή αλλιώς επιβλαβή προϊόντα έξω από την αγορά, θα αποθαρρύνει τους απατεώνες εμπόρους και θα ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να τηρούν τους κανόνες.

3.1. Απλούστερα, σαφέστερα και καλύτερα

Η εποπτεία της αγοράς διεξάγεται από τις αρχές των κρατών μελών με τον έλεγχο και τη δοκιμή των προϊόντων τόσο στην αγορά όσο και κατά την άφιξή τους στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν υπάρχουν εσωτερικά σύνορα για τα προϊόντα – είναι ζωτικής σημασίας να μην υπάρχουν ούτε για τις εθνικές αρχές εποπτείας της αγοράς. Η βελτίωση της διασυνοριακής δράσης και συνεργασίας είναι το κλειδί για να γίνει η εποπτεία της αγοράς αποτελεσματικότερη.

Λόγω των διαφόρων νομοθετικών πράξεων που έχουν εκδοθεί με την πάροδο των χρόνων, οι κανόνες της Ένωσης για την εποπτεία της αγοράς έχουν γίνει αποσπασματικοί και συγκεχυμένοι, δημιουργώντας κενά, επικαλύψεις και δυσκολίες

για τους φορείς. Ειδικότερα, τα καταναλωτικά αγαθά υπόκεινται σε διαφορετικούς κανόνες εποπτείας της αγοράς, τόσο στη νομοθεσία για τους καταναλωτές όσο και στην εναρμόνιση της νομοθεσίας για τα προϊόντα. Αυτό δυσχεραίνει σημαντικά τις προσπάθειες των υπαλλήλων που είναι αρμόδιοι για την εποπτεία της αγοράς επιτόπου.

Συγκεκριμένα, οι κανόνες εποπτείας της αγοράς χωρίζονται σε τρεις ξεχωριστές «πτυχές» - κανονισμός 765/2008, οδηγία για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων και διάφορα στοιχεία της εναρμονιστικής νομοθεσίας για τα προϊόντα (η οποία ευθυγραμμίζεται σταδιακά με διατάξεις αναφοράς που καθορίζονται στην απόφαση 768/2008). Η σχέση μεταξύ των τριών επιπέδων είναι συχνά ασαφής, ιδίως επειδή πολλά καταναλωτικά προϊόντα καλύπτονται και από τις τρεις πτυχές.

Η έκθεση Schaldemose του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αναθεώρηση της οδηγίας για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων και την εποπτεία της αγοράς ήταν εξαιρετικά επικριτική αυτής της «τρίπτυχης προσέγγισης», καθώς ισχυρίστηκε ότι η προσέγγιση αυτή οδήγησε σε αβεβαιότητες, έλλειψη συνοχής και σύγχυση στην εσωτερική αγορά. Η έκθεση πρότεινε η Επιτροπή να θεσπίσει ένα κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο για την εποπτεία της αγοράς, το οποίο θα διέπει όλα τα προϊόντα που διατίθενται στην εσωτερική αγορά ή εισέρχονται στην αγορά της ΕΕ. Κάλεσε την Επιτροπή να δημιουργήσει ένα ενιαίο σύστημα εποπτείας της αγοράς για όλα τα προϊόντα με βάση μία νομοθετική πράξη.

Αυτή η πρόταση νέου ενιαίου κανονισμού για την εποπτεία της αγοράς είναι η απάντηση σε αυτή την έκκληση και αντιμετωπίζει τις παραπάνω ελλείψεις, ανοίγοντας το δρόμο για ένα πιο συνεργατικό, πιο συντονισμένο σύστημα εποπτείας της αγοράς στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Προτείνει μια σειρά πολύ απλών αλλά πολύ αποτελεσματικών μέτρων:

- Συγκεντρώνει τους κανόνες εποπτείας της αγοράς που σήμερα είναι διάσπαρτοι στις τρεις πτυχές της νομοθεσίας. Αυτό όχι μόνο απλουστεύει το πλαίσιο εποπτείας της αγοράς στην Ένωση, παρουσιάζοντάς το σε μία νομοθετική πράξη, αλλά και αντιμετωπίζει την ασυνέπεια και εξαλείφει τις επικαλύψεις.

- Στο μέτρο του δυνατού, η νέα πρόταση κανονισμού δεν κάνει διάκριση μεταξύ των καταναλωτικών και μη καταναλωτικών προϊόντων, ούτε μεταξύ εναρμονισμένων και μη εναρμονισμένων προϊόντων. Όλα τα προϊόντα υπόκεινται στους ίδιους κανόνες, εκτός εάν τα ειδικά χαρακτηριστικά μιας κατηγορίας προϊόντων ορίζουν διαφορετικά. Με την ευκαιρία αυτή, θα πρέπει να γίνονται ακόμη διακρίσεις, αλλά θα είναι σαφής, τόσο για τους οικονομικούς φορείς όσο και για τις αρχές εποπτείας της αγοράς, ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να γίνουν.

- Θα εξορθολογιστούν διαδικασίες για την κοινοποίηση από τα κράτη μέλη των πληροφοριών για προϊόντα που παρουσιάζουν κίνδυνο και των διορθωτικών μέτρων που έχουν ληφθεί. Μέχρι τώρα τα κράτη μέλη συχνά δεν μπορούσαν να διακρίνουν βάσει ποιας νομοθεσίας πρέπει να κοινοποιούν τις απαιτούμενες πληροφορίες. Σε μεγάλο βαθμό, θα χρησιμοποιηθεί το ίδιο σύστημα κοινοποιήσεων για όλα τα προϊόντα. Μόνο το τελικό στάδιο της διαδικασίας εποπτείας της αγοράς (κατά την οποία, σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των

κρατών μελών, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει, εάν τα μέτρα που λαμβάνονται από το κράτος μέλος που συντάσσει αρχικά την κοινοποίηση είναι νόμιμα) θα περιορίζεται σε εναρμονισμένα εμπορεύματα.

3.2. Άλλες συγκεκριμένες βελτιώσεις

Η πρόταση αναμένεται να ενισχύσει τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, καθιστώντας σαφές ότι η ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Ένωσης οποιουδήποτε προϊόντος στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού θα πρέπει να αναστέλλεται, εάν οι αρχές που είναι αρμόδιες για τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα έχουν λόγο να πιστεύουν ότι θα παρουσίαζε κίνδυνο. Οι αρχές εποπτείας της αγοράς, στη συνέχεια, θα ελέγχουν κατά πόσο το προϊόν όντως παρουσιάζει κίνδυνο πριν δώσουν την εντολή στις αρχές των συνόρων να το θέσουν σε κυκλοφορία ή να απαγορεύσουν την κυκλοφορία του, ανάλογα με την περίπτωση. Μόνο τα προϊόντα που εισέρχονται στην Ένωση υπό τη φυσική κατοχή των φυσικών προσώπων και προορίζονται για προσωπική τους χρήση θα απαλλάσσονται. Έτσι οι αγορές στο διαδίκτυο προϊόντος από τρίτες χώρες θα μπορούν να ελέγχονται.

Ο κανονισμός προάγει την ανταλλαγή και διατήρηση πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες εποπτείας της αγοράς σε εύκολα προσβάσιμη βάση δεδομένων. Μια ιδιαίτερη επιδιωκόμενη συνέπεια είναι ότι οι αρχές εποπτείας της αγοράς δεν θα πρέπει να επαναλαμβάνουν δοκιμές και αξιολογήσεις που έχουν ήδη γίνει για συγκεκριμένο προϊόν από τις αρχές ενός άλλου κράτους μέλους. Θα πρέπει να καταστεί πάγια πρακτική η αναζήτηση των αρχείων αυτών των δοκιμών και των αξιολογήσεων στη βάση δεδομένων. Δεδομένου του υψηλού κόστους της δοκιμής του προϊόντος, οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους θα εξοικονομούν μεγάλα ποσά και θα διευκολύνεται η καλύτερη εποπτεία μικρότερων αγορών μέσα στην Ένωση.

Οι αρχές εποπτείας της αγοράς θα πρέπει να έχουν την εξουσία να επιβάλλουν τέλη στους οικονομικούς φορείς, όταν απαιτείται να αναληφθεί διορθωτική δράση για ένα προϊόν ή πρέπει να παρακολουθηθεί διορθωτική δράση που πρότεινε ένας οικονομικός φορέας.

Το σύστημα RAPEX, που χρησιμοποιείται για την επεξεργασία κοινοποιήσεων εκ μέρους των κρατών μελών για προϊόντα που παρουσιάζουν κίνδυνο, βελτιώνεται. Επομένως, τα κριτήρια κοινοποίησης απλοποιούνται, πρέπει να κοινοποιούνται λεπτομερέστερες πληροφορίες για πιο εύστοχα αποτελέσματα και καλύτερη παρακολούθηση, ενώ οι προθεσμίες για την αποστολή κοινοποιήσεων γίνονται πιο ρεαλιστικές και εφικτές.

Η πείρα με τα μέτρα «έκτακτης ανάγκης» για την ασφάλεια των προϊόντων της ΕΕ έδειξε επίσης ότι η ισχύς αυτών των μέτρων (έως και ένα έτος) δεν αρκεί για να προετοιμάσει μια μόνιμη λύση σε επίπεδο ΕΕ και, συνήθως, πρέπει να ανανεώνονται επανειλημμένως, γεγονός που δημιουργεί νομική αβεβαιότητα και σύγχυση στους οικονομικούς φορείς που πρέπει να αποφασίσουν εάν θα πραγματοποιήσουν μακροπρόθεσμες επενδύσεις για να προσαρμόσουν τα προϊόντα τους στις νέες απαιτήσεις για την ασφάλεια των προϊόντων. Σύμφωνα με τον νέο κανονισμό, η Επιτροπή θα πρέπει να διαθέτει μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά τον τύπο και το περιεχόμενο των περιοριστικών μέτρων για τα επικίνδυνα προϊόντα. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να εγκρίνει μέτρα τα οποία είτε

απευθύνονται στα κράτη μέλη είτε έχουν άμεση εφαρμογή στους οικονομικούς φορείς. Τα μέτρα αυτά θα είναι δυνατόν είτε να περιορίζονται χρονικά είτε όχι.

Η Επιτροπή δεσμεύεται να παράσχει καθοδήγηση και χρήσιμες πληροφορίες σε εταιρείες και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή των νέων κανόνων για την ασφάλεια των προϊόντων και την εποπτεία της αγοράς. Το προτεινόμενο ευρωπαϊκό φόρουμ για την εποπτεία της αγοράς θα διαδραματίσει συντονιστικό ρόλο για την ανάπτυξη βέλτιστων πρακτικών με σκοπό μια εναρμονισμένη εφαρμογή στην Ένωση. Οι επιχειρηματικές και καταναλωτικές ενώσεις θα έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους σε αυτό το φόρουμ. Τα γραφεία του ευρωπαϊκού δικτύου επιχειρήσεων σε κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να διαδίδουν τις πληροφορίες, ιδιαίτερα στις ΜΜΕ, και να τις συμβουλεύουν συλλογικά και ατομικά, για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους βάσει του νέου κανονισμού. Το δίκτυο, με την υποστήριξη των εκπροσώπων των ΜΜΕ, θα πρέπει επίσης να συλλέξει στοιχεία από ΜΜΕ και να υποβάλει έκθεση σχετικά με τις ειδικές ανάγκες τους, τα ενδιαφέροντα ή τις ανησυχίες τους που πρέπει να συνυπολογιστούν στην εφαρμογή των νέων κανόνων.

4. ΤΟ ΠΟΛΥΕΤΕΣ ΣΧΕΔΙΟ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Τα προϊόντα (συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων που εισάγονται από χώρες εκτός της Ένωσης και κυκλοφορούν ελεύθερα) διακινούνται εύκολα στο εσωτερικό της Ένωσης. Οι έλεγχοι για την ασφάλειά τους πρέπει να γίνονται με επαρκή συχνότητα και συνοχή σε ολόκληρη την Ένωση. Αυτή πρακτική συνεπάγεται τη στενότερη και αποτελεσματικότερη συνεργασία των αρχών των κρατών μελών που αρμόδιες για την εποπτεία της αγοράς.

Η ανάπτυξη πολυετούς σχεδίου για την εποπτεία της αγοράς είναι ένα από τα 50 σημεία δράσης στην πράξη για την ενιαία αγορά. Τα κράτη μέλη πρέπει ήδη να καταρτίσουν και να ενημερώσουν τα εθνικά τους προγράμματα εποπτείας της αγοράς. Το πολυετές σχέδιο δεν πρέπει να επικαλύψει δραστηριότητες που έχουν ήδη προβλεφθεί ή βρίσκονται σε εξέλιξη σε εθνικό επίπεδο, αλλά να προσδιορίσει και να εστιάσει σε τομείς στους οποίους ο συντονισμός από την Επιτροπή συνιστά προστιθέμενη αξία και επιφέρει πραγματικές βελτιώσεις. Καταρτίζει δε έναν φιλόδοξο κατάλογο 20 επιμέρους ενεργειών που θα υλοποιηθούν τα επόμενα τρία έτη.

(1) Σύμφωνα με το σχέδιο, οι αρχές εποπτείας της αγοράς στα κράτη μέλη θα ενθαρρύνονται και θα έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν μεταξύ τους και να αλληλοϋποστηρίζονται καλύτερα. Οι πληροφορίες για τους εθνικούς κανόνες και τις επιχειρηματικές πρακτικές θα συγκεντρώνονται μέσω μελετών, ερευνών και διαβούλευσης. Θα υπάρξουν κατάλληλες ΤΠ για τη συλλογή και αποθήκευση πληροφοριών που θα είναι εύκολο να ανακτηθούν. Θα προσδιορίζονται αποκλίσεις, ανισότητες και ειδικές ανάγκες και θα προσφέρεται κατάλληλη κατάρτιση, τεχνική βοήθεια και καθοδήγηση.

(2) Τα βασικά στοιχεία της εποπτείας της αγοράς είναι η ταυτοποίηση και η αξιολόγηση της επικινδυνότητας. Θα αναπτυχθούν κοινές πρακτικές οι οποίες θα εφαρμόζονται σε ολόκληρη την Ένωση. Η Επιτροπή δεσμεύεται να προωθήσει αποτελεσματικές μεθόδους επικοινωνίας, να προετοιμάσει την

καθοδήγηση και να χαράξει μια κοινή προσέγγιση για τη διεξαγωγή των φυσικών ελέγχων των εγγράφων και των εργαστηριακών ελέγχων των προϊόντων.

(3) Ο μεγαλύτερος κεντρικός συντονισμός των κοινών προγραμμάτων και των ενεργειών θα μεγιστοποιήσουν το χρήσιμο πεδίο εφαρμογής τους, θα εξασφαλίσουν την υψηλή ποιότητα του περιεχομένου τους και, επομένως, θα βελτιώσουν την αποτελεσματικότητά τους.

(4) Η συγκέντρωση των πόρων, όπου αυτό είναι δυνατό, βοηθά στην εξάλειψη της επικάλυψης των αρμοδιοτήτων και διευκολύνει την ανταλλαγή εμπειριών και πληροφοριών. Μια μεγάλη ποσότητα πληροφοριών σχετικά με την αξιολόγηση της επικινδυνότητας, τις μεθόδους δοκιμών, τα διορθωτικά μέτρα που λήφθηκαν και ούτω καθεξής, τα οποία έχουν συγκεντρώσει οι αρχές εποπτείας της αγοράς σε ολόκληρη την Ένωση, συλλέγονται και αποθηκεύονται στη βάση δεδομένων ICSMS, την οποία διαχειρίζεται η Επιτροπή. Οι αρχές εποπτείας της αγοράς ενός κράτους μέλους θα μπορούν να διαπιστώσουν γρήγορα και με σαφήνεια κατά πόσον (και εάν ναι, με ποιο τρόπο) ένα συγκεκριμένο πρόβλημα έχει ήδη αντιμετωπιστεί σε άλλο κράτος μέλος. Τα αποτελέσματα των εργαστηριακών δοκιμών θα είναι διαθέσιμα, καθιστώντας με αυτόν τον τρόπο περιττή την ανάγκη για επαναλαμβανόμενες δοκιμές, ενώ με αυτόν τον τρόπο εξοικονομούνται χρήματα και μειώνεται ο διοικητικός φόρτος. Η χρησιμότητα του εργαλείου αυτού εξαρτάται εξ ολοκλήρου από την ταχεία, επακριβή και επιμελή καταχώριση πληροφοριών στη βάση δεδομένων, και οι αρχές όλων των κρατών μελών θα ενθαρρυνθούν να διαδραματίσουν τον ρόλο που τους αναλογεί. Θα τεθεί στη διάθεσή τους κάθε απαραίτητη κατάρτιση και καθοδήγηση για να διασφαλιστεί ότι θα αξιοποιηθούν πλήρως οι τεράστιες δυνατότητες αυτών των αυξανόμενων πόρων.

(5) Για την υποστήριξη αυτής της πανευρωπαϊκής συνεργασίας είναι σημαντική η συνεχής ανταλλαγή απόψεων μεταξύ της Επιτροπής, των καταναλωτών, των επιχειρηματικών φορέων και των εθνικών αρχών. Η ενέργεια αυτή θα επιτευχθεί χωρίς να αυξηθεί η πληθώρα διεπαφών μεταξύ της Ένωσης, των πολιτών και των επιχειρήσεων.

(6) Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των συνοριακών ελέγχων για την ασφάλεια απαιτεί την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των τελωνειακών αρχών και των αρχών εποπτείας της αγοράς, καθώς και τη χρήση σύγχρονων εργαλείων για την καλύτερη στόχευση των ελέγχων που πρέπει να διενεργούνται όσον αφορά τα προϊόντα που εισάγονται στην αγορά της Ένωσης.

Το πολυετές σχέδιο εποπτείας της αγοράς της Ένωσης θα επιφέρει πραγματικά, απτά οφέλη για τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων εποπτείας της αγοράς επιτόπου, ανταποκρινόμενο στις ιδιαίτερες απαιτήσεις μιας σύγχρονης, εξαιρετικά εύρυθμης εσωτερικής αγοράς εμπορευμάτων.

5. Η ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 765/2008

Η έκθεση, η οποία καταρτίστηκε από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 2 και το άρθρο 40 του κανονισμού 765/2008, συμπληρώνει τη δέσμη

μέτρων για την ασφάλεια των προϊόντων και την εποπτεία της αγοράς. Με την έκθεση αυτή, η Επιτροπή ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για το αποτέλεσμα της αξιολόγησής της όσον αφορά την εφαρμογή του εν λόγω κανονισμού και για τη συνάφεια των δραστηριοτήτων αξιολόγησης της συμμόρφωσης, διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς που λαμβάνουν ενωσιακή χρηματοδότηση. Τα πορίσματα της αξιολόγησης της Επιτροπής βοήθησαν να προσδιοριστεί ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να βελτιωθεί η κατάσταση και, ως εκ τούτου, περιλαμβάνονται στην προτεινόμενη δέσμη των νέων κανόνων.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο σκοπός αυτής της δέσμης προτάσεων είναι να αντιμετωπιστούν οι τρεις μεγάλοι στόχοι: περισσότερη ασφάλεια για τους καταναλωτές· λιγότερος φόρτος για τις επιχειρήσεις· μεγαλύτερη συνεργασία των αρμόδιων αρχών. Τέλος, μέσω καταλληλότερων για τη σκοπούμενη χρήση κανόνων, η δέσμη αυτή επιδιώκει να δημιουργήσει κλίμα μεγαλύτερης εμπιστοσύνης στην ενιαία αγορά και, με τον τρόπο αυτό, να προωθήσει την ανάπτυξη.

Μόλις οι προτάσεις αυτές εγκριθούν και εφαρμοστούν, οι καταναλωτές θα μπορούν να στηριχτούν σε μια πιο ασφαλή αγορά για τα καταναλωτικά προϊόντα και να επωφεληθούν από διαφανείς και συγκρίσιμες πληροφορίες, τηρώντας τις προτεραιότητες που ορίζονται στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τους καταναλωτές. Η υλοποίηση της δέσμης θα έχει επίσης σημαντικά πλεονεκτήματα για τους οικονομικούς φορείς, ιδιαίτερα για τις ΜΜΕ, που θα μπορούν να στηρίζονται σε σαφείς κανόνες και να διασφαλίζουν καλύτερο ανταγωνισμό στην ενιαία αγορά. Τέλος, οι δημόσιες αρχές στην Ευρώπη θα επωφεληθούν από τον εξορθολογισμό του πλαισίου εποπτείας της αγοράς και από τις αυξημένες συνέργιες, που θα οδηγήσουν σε αποδοτικότερη χρήση των δημόσιων πόρων και δαπανών και στην καλύτερη επιβολή της νομοθεσίας.

Οι συννομοθέτες καλούνται να εγκρίνουν τις δύο νομοθετικές προτάσεις για να εξασφαλιστεί ότι αυτή η βασική ενέργεια της πράξης για την ενιαία αγορά ΙΙ, όπως και όλες οι άλλες βασικές ενέργειες, θα συμφωνηθούν σε επίπεδο ΕΕ κατά προτεραιότητα έως την άνοιξη του 2014.

Με αυτή τη δέσμη νομοθετικών και μη νομοθετικών μέτρων, η Επιτροπή αγωνίζεται να δώσει τη δυνατότητα στους πολίτες και τις επιχειρήσεις να καρπωθούν πλήρως τα οφέλη της ενιαίας αγοράς για τα βιομηχανικά και καταναλωτικά προϊόντα, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία μεγαλύτερης ανάπτυξης και περισσότερων θέσεων εργασίας στην Ευρώπη.